

Sprawozdanie

**z lustracji III in. Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Sądzie Rejonowym
w Rzeszowie sporządzone przez sędziego wizytatora ds. rodzinnych
i nieletnich Sądu Okręgowego w Rzeszowie Barbarę Chłędowską.**

Uwagi wstępne

Lustrację przeprowadzono zgodnie z planem zadań nadzorczych na 2021 r. na podstawie zarządzenia Wiceprezesa Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 20 maja 2021 r. VII W 4103 – 2/21 (w czerwcu 2021 r).

Ostatnia kontrola działalności III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Rzeszowie w zakresie objętym problematyką lustracji miała miejsce w dniu 11 czerwca 2019r. i znalazła się w sprawozdaniu z lustracji sporządzonym w dniu 3.07.2019 r. (VII W 4103-2/19) przez wizytatora ds. rodzinnych i nieletnich Sądu Okręgowego w Rzeszowie SSO Barbarę Chłędowską.

Obecna **lustracja dotyczy:** terminowości rozpoznawania wniosków o udzielenie zabezpieczenia w sprawach rodzinnych i opiekuńczych.

Zalecenia poprzedniej lustracji o jakiej mowa wyżej (sprawozdanie z dnia 3.07.2019 r. VII W 4103-2/19), a w szczególności dotyczące ustabilizowania obsady Wydziału na takim poziomie, by realnie zapewnić możliwość szybkiego wydawania orzeczeń we wszystkich wpływających do

181000

Wydziału sprawach, w tym rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie w terminach przewidzianych w art. 737 k.p.c. **nie zostało wykonane.**

Lustracja dotyczy okresu od 1.01.2021 r.

Do lustracji zażądano wszystkich spraw, w których postępowanie wszczęto w 2021 roku i w których wpłynął wniosek o zabezpieczenie w okresie do terminu lustracji tj. do czerwca 2021 r. Celem kompleksowego ustalenia praktyki w sprawach o udzielenie zabezpieczenia zażądano do kontroli spraw z wszystkich repertoriów, w których w w/w okresie wpłynął wniosek o zabezpieczenie.

Sprawy podlegające lustracji:

Kontroli podano akta spraw przedstawione przez Kierownika sekretariatu lustrowanego Wydziału dotyczące zabezpieczenia:

- sygnatura akt Nsm 2/21, 16/21, 9/21, 15/21, 61/21, 27/21, 25/21, 31/21, 32/21, 33/21, 45/21, 108/21, 48/21, 80/21, 118/21, 119/21, 122/21, 127/21, 147/21, 154/21, 157/21, 181/21, 195/21, 206/21, 208/21, 213/21, 222/21, 228/21, 236/21, 239/21, 245/21, 270/21, 285/21, 289/21, 299/21, 526/21, 525/21, 170/21, 536/21, 544/21, 553/21, 615/21, 621/21, 618/21, 627/21, 637/21, 645/21, 251/21, 288/21, 520/21, 362/21, 385/21, 251/21, 131/21, 362/21, 385/21, 386/21, 447/21, 455/21, 473/21, 488/21, 489/21, 493/21, 498/21, 504/21, 512/21, 589/21

- sygnatura akt RC 6/21, 7/21, 13/21, 19/21, 20/21, 24/21, 28/21, 32/21, 33/21, 34/21, 35/21, 41/21, 42/21, 46/21, 51/21, 50/21, 55/21, 59/21, 60/21, 56/21, 57/21, 65/21, 66/21, 68/21, 70/21, 71/21, 73/21, 76/21, 78/21, 79/21, 82/21, 87/21, 88/21, 89/21, 90/21, 99/21, 100/21, 104/21, 106/21, 107/21, 108/21, 109/21, 110/21, 115/21, 77/21, 112/21, 122/21, 123/21, 128/21, 129/21, 130/21, 133/21, 134/21, 136/21, 137/21, 141/21, 145/21, 147/21, 144/21, 155/21, 153/21, 154/21, 158/21, 163/21, 171/21, 170/21, 175/21, 179/21, 182/21, 181/21, 188/21, 196/21, 202/21,

152/21, 206/21, 207/21, 205/21, 208/21, 210/21, 215/21, 216/21, 177/21, 218/21, 225/21, 224/21, 226/21, 228/21, 232/21, 241/21, 244/21, 246/21, 249/21, 250/21, 251/21, 253/21, 256/21, 261/21, 262/21, 265/21, 267/21/ 271/21, 272/21, 273/21, 275/21, 276/21, 283/21, 284/21, 287,21, 291/21, 292/21,

- sygnatura akt Ns 15/21, 81/21, 123/21, 145/21, 147/21,

- sygnatura akt Nkd 22/21, 23/21, 181/18, 39/21, 49/21, 92/21, 48/21.

Do lustracji z żądanej kategorii spraw nie przedstawiono akt: RC 109/21 – wniosek z 2.03.2021r. zakreślono 31.03.2021r., RC 51/21 – wniosek z 15.03.2021r. zakreślono 25.05.2021r., RC 146/21 – wniosek z 18.03.2021r. zakreślono 23.03.2021r., Nsm 131/21– wniosek z 2.03.2021r. zakreślono 31.03.2021r., Nsm 45/21 nie odnotowano do dnia lustracji załatwienia wniosku z 4.05.2021r., Nsm 471/21- nie odnotowano do dnia lustracji załatwienia wniosku z 5.05.2021r., Nsm 473/21- nie odnotowano do dnia lustracji załatwienia wniosku z 5.05.2021r., Nsm 478/21- wniosek o zabezpieczenie z 11.06.2021r. rozstrzygnięto 18.06.2021r., akta przekazano do SR w Piotrkowie Trybunalskim, Nsm 97/21- wniosek z 26.01.2021r. zakreślono 15 maja 2021r., Nsm 131/21- wniosek z 2.02.2021r. zakreślono 11.02.2021r., Nsm 131/21- wniosek z 17.06.2021r. nie zakreślono do dnia lustracji, Ns 81/21 – wniosek z 1.02.2021r. zakreślono tego samego dnia, Ns 154/21, 221/21 – zakreślono w terminie do rozpoznania wniosku o zabezpieczenie (ustaleń poczyniono na podstawie komputerowego zestawienia wniosków o zabezpieczenie przygotowanego przez Kierownika sekretariatu lustrowanego Wydziału).

Do kontroli przedstawiono natomiast akta nie będące przedmiotem lustracji, które poddano kontroli, a w których wniosek o zabezpieczenie wpłynął w 2021 r. tj. Nsm 1286/20, 780/19, 962/20.

Na podstawie kontrolowanych akt ustaliłam, że duża część wniosków o zabezpieczenie nie została rozpoznana w terminach instrukcyjnych o jakich mowa w art. 737 k.p.c.

W szczególności **ustaliłam**, że:

- zdarzały się sprawy, że wnioski stron rozpoznawano w terminie lub przekroczenia terminów z art. 737 k.p.c. były nieznaczne,
- w sytuacjach pilnych – zagrożenia dobra dziecka lub uczestnika - na wniosek np. kuratora zarządzenie tymczasowe wydawano niezwłocznie,
- zdarzały się sprawy, w których wnioski stron o zabezpieczenie do dnia lustracji nie były rozpoznane,
- zdarzały się sprawy, że wnioski o zabezpieczenie były rozpoznawane po uzupełnieniu braków formalnych wniosku (pozwu), co powodowało, że termin do rozpoznania wniosku o udzielenie zabezpieczenia wskazany w art. 737 k.p.c. rozpoczynał swój bieg po uzupełnieniu braków (art. 130 § 2 k.p.c.),
- zdarzały się sprawy, w których wzywano o uzupełnienie braków formalnych pozwu, w którym zawarty był wniosek o zabezpieczenie, a następnie wobec braku ich uzupełnienia zwracano pozew (bez odniesienia się do wniosku o zabezpieczenie),
- zdarzało się, że wnioski o zabezpieczenie, które powinny być rozpoznane na rozprawie (art. 753¹ k.p.c.) kierowano na rozprawę wyznaczaną od razu z przekroczeniem terminu do wyznaczenia rozprawy z art. 737 k.p.c.
- zdarzały się sprawy w których wnioski o zabezpieczenie, które miały być rozpoznane na rozprawie były rozpoznawane na posiedzeniu niejawnym z uwagi na epidemię Covid -19,
- nie był rozpoznany wniosek o zabezpieczenie w sytuacji zawieszenia postępowania,
- wnioski o zabezpieczenie nie były rozpoznawane w sytuacji kierowania stron do mediacji – zarówno w sytuacji, gdy skierowanie to ma miejsce przed upływem terminów o jakich mowa w art. 737 k.p.c., jak i już po ich upływie (choć jeden sędzia wnioski takie przed skierowaniem do mediacji formalnie rozpoznawał),
- wnioski o zabezpieczenie nie były formalnie rozpoznawane w sprawach, w których zawarto ugodę mediacyjną i w takim wypadku sprawa kończyła się

tylko zatwierdzeniem ugody i umorzeniem postępowania w sprawie, zaś były one zwykle merytorycznie rozpoznawane w sprawach, w których do zawarcia ugody w wyniku mediacji nie dochodziło - z tym, że następowało to już ze znacznym przekroczeniem terminu o jakim mowa w art. 737 k.p.c.,

- w sprawach z referatu sędziów orzekających w III Wydziale Rodzinnym i Nieletnich, a przebywających na długotrwałych zwolnieniach lekarskich wnioski o zabezpieczenie były rozpoznawane ze znacznym przekroczeniem terminu z art. 737 k.p.c. po wyznaczeniu przez Przewodniczącego innego Sędziego do rozpoznania.

Wnioski

Ustalenia poczynione na podstawie akt powyższych spraw wskazują na **konieczność:**

1. rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie zawsze w terminach o jakich mowa w art. 737 k.p.c. - także w sytuacji kierowania stron do mediacji.

Zgodnie § 2 pkt 5 b. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 roku – Regulamin urzędowania sądów powszechnych, Dz. U. z 2019 roku, poz. 1141 z zm. rozpoznanie wniosków o udzielenie zabezpieczenia należy do spraw pilnych w rozumieniu tego rozporządzenia. § 79 ust. 2 cytowanego wyżej rozporządzenia stanowi natomiast, że poza kolejnością określoną w ust. 1 tego przepisu, na terminy rozpraw lub posiedzeń należy kierować sprawy pilne. Jak wynika natomiast z art. 737 k.p.c. wniosek o udzielenie zabezpieczenia podlega rozpoznaniu bezzwłocznie, nie później jednak niż w terminie tygodnia od dnia jego wpływu do sądu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jeżeli ustawa przewiduje rozpoznanie wniosku na

801000 -

rozprawie należy ją wyznaczyć tak, aby rozprawa mogła odbyć się w terminie miesięcznym od dnia wpływu wniosku. Termin, o którym mowa w treści cytowanego wyżej przepisu ustawy należy do grupy terminów instrukcyjnych, rozumianych jako skierowane do organów prowadzących postępowanie sądowe postulatów dokonania czynności procesowej we wskazanym przez ustawę terminie. Ich przekroczenie nie wywołuje więc skutków w zakresie ważności czy skuteczności dokonanej przez sąd czynności. Postępowanie wbrew terminowi instrukcyjnemu nie zawsze pozostawać będzie bez konsekwencji. Z kwestią braku zachowania terminu do rozpoznania wniosku o udzielenie zabezpieczenia wiązać się może problematyka odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wynikłą z przekroczenia przez sąd terminu instrukcyjnego na dokonanie czynności procesowej. W procesach odszkodowawczych przeciwko Skarbowi Państwa, jakie hipotetycznie mogą zostać wszczęte w warunkach przekroczenia terminu instrukcyjnego, uchybienie takie kwalifikowane będzie przecież, jako wspomniane w treści art. 417 § 1 k.c. niezgodne z prawem działanie władzy publicznej, które to mogło wyrządzić szkodę uczestnikowi postępowania zabezpieczającego. Dla samego sędziego referenta postępowanie wbrew przepisom ustawy prowadzić może natomiast do konsekwencji przewidzianych w art. 107 § 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku – Prawo o ustroju sądów powszechnych, tekst jednolity Dz. U z 2020 roku, poz. 2072.

Niewątpliwie – jak wskazano też w protokołach poprzednich lustracji z 27.04.2017r. VII W 4103 – 2/17 i z dnia 3.07.2019 r. VII W 4103-2/19 dotyczących m.in. terminowości rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie - brak jest podstaw do uznania, że skierowanie stron przez Sąd do mediacji sprawia, że terminy przewidziane w art. 737 k.p.c. nie bieżą.

Art. 183¹⁰ § 1 zdanie 3 k.p.c. stanowi co prawda, że czasu trwania mediacji nie wlicza się do czasu trwania postępowania sądowego. Jak wskazano jednak w uzasadnieniu projektu nowelizacji k.p.c., zmiana art. 183¹⁰ § 1 wprowadzająca zdanie 3 miała na celu zachęcenie sędziów do kierowania spraw do mediacji,

której czas trwania będzie pozostawał bez wpływu na ewentualną globalną ocenę czasu trwania postępowania sądowego pod kątem jego przewlekłości i nie będzie zatem negatywnie wpływał na ocenę ich pracy.

Tak sformułowany przepis rodzi pytanie o skutki prawne, jakie wyrzecz on może na relację pomiędzy postępowaniem sądowym a postępowaniem mediacyjnym. Można rozważać, czy użyte stwierdzenie oznacza, że w okresie trwania mediacji, co do zasady, aktywność stron, jak i sądu powinna zostać wstrzymana (skutki takie rodzi np. art. 179 § 3 k.p.c. – choć nie co do zabezpieczenia). Gdyby ustawodawca chciał objąć wszczęcie mediacji jeszcze większymi niż przy zawieszeniu postępowania konsekwencjami, to powinien uregulować to w sposób wyraźny. Celem przepisu art. 183¹⁰ § 1 zdanie 3 k.p.c. jest jak wskazano wyżej wyłącznie stworzenie warunków sprzyjających kierowaniu przez sądy spraw do mediacji, a nie kreowanie nowej instytucji *quasi*-zawieszenia poszerzonego o zabezpieczenie. Nadto przepis art. 183¹⁰ § 1 zdanie 3 k.p.c. nie powoduje wstrzymania biegu terminów, jak to ma miejsce w przypadku zawieszenia postępowania, bo nie ma analogicznego zapisu jak w art. 179 k.p.c.

Stąd wnioski o zabezpieczenie należy formalnie rozpoznawać w terminach z art. 737 k.p.c. także jeżeli Sąd ma zamiar skierować strony do mediacji. Wskazać tu jednak należy, że decyzją Sądu będzie, czy wniosek na tym etapie postępowania uwzględnić, czy nie oraz czy nie wyznaczyć czasu trwania postępowania mediacyjnego - w sprawach, gdzie wniosek o zabezpieczenie powinien być rozpoznany na rozprawie - krótszego niż jednocześnie wyznaczony ze skierowaniem do mediacji termin rozprawy uwzględniający art. 737 k.p.c. (tj. rozprawa w terminie miesięcznym od dnia wpływu wniosku).

Stąd samo tylko przekonanie, że brak rozpoznania wniosku o zabezpieczenie wobec skierowania stron do mediacji podyktowany jest chęcią umożliwienia stronom wypracowania postanowień ugody, bez wcześniejszej ingerencji Sądu

181000 -
w ich sprawę nie powinien wpływać na brak stosowania się do treści art. 737 k.p.c.

2. wyznaczania rozpraw w terminie o jakim mowa w art. 737 k.p.c. celem rozpoznania wniosków o zabezpieczenie, które muszą być rozpoznane na rozprawie (art. 753¹ k.p.c.)

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia w wypadku niecierpiącym zwłoki powinien być rozpoznany bezzwłocznie, tzn. możliwie jak najszybciej. Ocena, czy w danej sytuacji chodzi o wypadek niecierpiący zwłoki należy do Sądu orzekającego co do zabezpieczenia. Sąd powinien dokonać tych ustaleń na podstawie twierdzeń wnioskodawcy z uwzględnieniem materiału dotychczas zabranego w sprawie.

W sytuacji konieczności zlecenia przed rozpoznaniem wniosku przeprowadzenia wywiadu środowiskowego można jednocześnie wyznaczyć rozprawę w terminie o jakim mowa w art. 737 k.p.c. i na niej rozpoznać wniosek po złożeniu sprawozdania z wywiadu.

Od 3 lipca 2021r. w tym zakresie co do wyznaczania rozpraw należy mieć na uwadze przepis art. 4 ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

3. rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie w sytuacji zawieszenia postępowania

Wskazać tu bowiem należy, że zgodnie z art. 179 § 3 k.p.c. podczas zawieszenia sąd nie podejmuje żadnych czynności z wyjątkiem tych, które mają na celu podjęcie postępowania albo zabezpieczenie powództwa lub dowodu. Czynności podejmowane przez strony, a niedotyczące tych przedmiotów, wywołują skutki dopiero z chwilą podjęcia postępowania.

4. formalnego rozpoznania wniosku o zabezpieczenie zgłoszonego w każdej sprawie - nawet w sprawach, w których rozpoznanie wniosku stało się dla strony zbędne (art. 355 k.p.c.) lub następuje zwrot pozwu (art. 130 k.p.c.),

Zwykle wnioski o zabezpieczenie zgłoszone w pozwie są rozpoznawane po uzupełnieniu braków formalnych (por. postanowienie SO w Poznaniu z dnia 8 sierpnia 2014 r., II S 78/14, LEX nr 1569132). W sytuacji gdy mimo wezwania braki formalne nie zostają uzupełnione stwierdzano w lustrowanych sprawach najczęściej fakt wydania przez Przewodniczącego zarządzenia o zwrocie pozwu, bez jednoczesnego odniesienia się do zawartego w pozwie wniosku o udzielenie zabezpieczenia. W ten sposób żądanie udzielenia zabezpieczenia pozostawione zostaje faktycznie „bez żadnych dalszych czynności” „bez rozpoznania”, chociaż taki sposób procedowania pisma procesowego strony (pozostawienie bez rozpoznania) wynikać musi przecież z treści szczególnego przepisu ustawy (por. np. art. 53¹ § 2 k.p.c., czy też art. 394³ § 3 k.p.c.). Tymczasem postępowanie o udzielenie zabezpieczenia, należące do cywilnych postępowań pomocniczych, cechuje wyraźna samodzielność strukturalna i funkcjonalna, a więc także i odrębność od wnoszonego pozwu (wniosku wszczynającego postępowanie nieprocesowe) pomimo, że konstrukcyjnie zgłaszany w pozwie wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia stanowi w istocie jedno z formułowanych w jego treści żądań. Niezależnie bowiem od etapu postępowania w sprawie o roszczenie główne wszczynane jest ono w wyniku wniesienia wniosku, który to spełniać musi wymogi formalne z art. 736 § 1 i 2 k.p.c. oraz – co do zasady – wymóg jego należytego opłacenia, i których to brak pociąga za sobą konieczność podjęcia przez Przewodniczącego czynności znajdujących swoją podstawę prawną w treści art. 130 i następnego k.p.c. A skoro tak – to brak jest uzasadnionych podstaw do kwestionowania stanowiska, iż w sytuacji, w której zgłoszony przed sądem wniosek o udzielenie zabezpieczenia stanowi jeden z elementów pozwu (wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego), to zarządzenie

Przewodniczącego o zwrocie pozwu powinno obejmować także i odrębne zarządzenie o zwrocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia (np. poprzez użycie w części dyspozytywnej zarządzenia słów: „zarządza zwrot pozwu i zgłoszonego w pozwie wniosku o udzielenie zabezpieczenia”, czy zamieszczenie w treści zarządzenia przewodniczącego dwóch odrębnych rozstrzygnięć w tych kwestiach).

Konieczność procesowego odniesienia się do kwestii zgłoszonego w pozwie (wniosku wszczynającego postępowanie nieprocesowe) żądania udzielenia zabezpieczenia w treści wydanego przez Przewodniczącego zarządzenia o zwrocie pozwu pozostaje w związku z kwestią zaskarżalności takiego zarządzenia. Obecna ustawowa konstrukcja przepisów o udzieleniu zabezpieczenia czy wspomniana już uprzednio wyraźna samodzielność strukturalna i funkcjonalna tego postępowania incydentalnego sprawia, iż aktualnym w odniesieniu do zaskarżania zarządzeń o zwrocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia powinien stać się pogląd odwołujący się do odpowiedniego zastosowania obecnego brzmienia art. 394 § 1 pkt. 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wyrażony jeszcze na bazie dawnego brzmienia art. 738 k.p.c. (w tezie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 2008 roku, III CZP 65/08, OSNC 2009/7-8/112), zgodnie z którym to na zarządzenie przewodniczącego w sądzie pierwszej instancji o zwrocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia przysługuje zażalenie. Przyjęcie zaś stanowiska, że na zarządzenie przewodniczącego o zwrocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia przysługuje zażalenie pociąga za sobą konieczność zmodyfikowania pouczeń kierowanych do powoda (wnioskodawcy) działającego bez wykwalifikowanego pełnomocnika procesowego, któremu doręcza się odpis zarządzenia o zwrocie pozwu, w kierunku dodatkowych pouczeń dotyczących sposobu zaskarżania takiego zarządzenia obok tych pouczeń, jakie dotyczą sposobu zaskarżania samego zarządzenia o zwrocie pozwu.

Przekonaniu o dopuszczalności zażalenia na wspomniane zarządzenie o zwrocie wniosku o udzieleniu zabezpieczenia wraz z pozwem dał wyraz m. in. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w postanowieniu z dnia 24 sierpnia 2012 roku, sygn. akt I ACz 549/12, zapadłego już po zmianie z dniem 02 maja 2012 roku przepisu art. 738 k.p.c.

Analogicznie także formalnego rozstrzygnięcia wymaga zgłoszony wniosek o zabezpieczenie w sprawie, w której zachodzą podstawy do umorzenia postępowania.

5. kontrolowania, czy w sprawach z referatu sędziów przebywającego na długotrwałym zwolnieniu nie wpływają wnioski o zabezpieczenie

W takiej sytuacji rozważenia wymagają możliwości o jakich mowa w § 63 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z dnia 19 czerwca 2019 r., poz.1141 z zm.), a w szczególności ust. 2 tego przepisu.

6. wzmocnienia obsady Wydziału.

Należy zdecydowanie podkreślić to, że na brak terminowości – w tym także w zakresie rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie - ma niewątpliwie wpływ istniejąca od kilku lat sytuacja w lustrowanym Wydziale związana z długotrwałą chorobą kilku Sędziów, niestabilną obsadą sekretariatu oraz ilością wpływu spraw do Wydziału. Obciążenie pracą Sędziów orzekających obecnie w Wydziale jest znaczne. Należy tu jeszcze zaznaczyć, że Sędziowie orzekający w lustrowanym Wydziale, prócz wydawania orzeczeń we wpływających do Wydziału i przydzielanych im sprawach, nadzorują postępowania wykonawcze w sprawach opiekuńczych, nieletnich oraz z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Opm, Op, Nw, Alk) a także pełnią dyżury.

381000

Wpływ do Wydziału spraw we wszystkich kategoriach w okresie od 1 stycznia 2021 r. do końca 1 czerwca 2021 r. wyniósł **2558** spraw, zaś w analogicznym okresie roku ubiegłego tj. od 1 stycznia 2020 r. do końca 30 czerwca 2020 r. wyniósł 2199 spraw, a więc wpływ ten w pierwszym tylko półroczu 2021 r. wzrósł o **359** spraw i w związku z długotrwałą nieobecnością obecnie trzech Sędziów jego opanowanie obciąża pozostałych Sędziów. Od lipca 2021 r. do orzekania w lustrowanym Wydziale przydzielono jednego Sędziego i stąd orzekać w nim ma 8 sędziów, z czego dwóch pozostaje na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, zaś jeden bezpośrednio po długim zwolnieniu lekarskim na urlopie wypoczynkowym. Aktualnie więc faktycznie w lustrowanym Wydziale orzeka pięciu Sędziów i jest to obsada niewystarczająca by terminowo podejmować czynności we wszystkich sprawach – w tym terminowo rozpoznawać wnioski o zabezpieczenie.

Załatwienia spraw we wszystkich kategoriach w okresie od 1 stycznia 2021r. do końca do 21 czerwca 2021 r. wynosiły **2473** sprawy (sprawozdanie MS –S 16/18).

Sędziowie w referatach na dzień 21 czerwca 2021r. mieli następującą ilość spraw rodzinnych:

1. SSR M. Bieniek – **461 spraw** (zwolnienie lekarskie od 30 stycznia 2021r. do 12 sierpnia 2021r.),
2. SSR W. Dudek – **714 spraw** (zwolnienie lekarskie od 3 maja 2021r. do 30 czerwca 2021r. i od 1 lipca 2021r. do 1 października 2021 r. urlop wypoczynkowy),
3. SSR A. Kallaus – **851 spraw**,
4. SSR A. Krawczyk – 0 spraw (zwolnienie lekarskie od 10 września 2020 r. do 5 sierpnia 2021 r.),
5. SSR Jolanta Modrakowska – **597 spraw** (odwołana z delegacji do SO 20.12.2020r., zaś zwolniona z obowiązku rozpoznawania spraw przydzielonych w ramach delegacji do SO z dniem 2 czerwca 2021r.),

6. SSR M. Wiatr – 1104 sprawy,
7. SSR E. Żołnierczuk – 1208 spraw.

Ponadto Sędziowie w Wydziale odbywają posiedzenia wykonawcze, których właściwe i rzetelne prowadzenie daje dopiero gwarancję należytego zabezpieczenia interesów podopiecznych oraz umożliwia natychmiastową właściwą reakcję na stwierdzone zagrożenia. Sędziowie rodzinni pełnią dyżury po godzinach urzędowania Sądu w związku z koniecznością podejmowania czynności w sprawach wpływających do Wydziału niecierpiących zwłoki.

Reasumując Sędziowie orzekający w lustrowanym Wydziale są obecnie bardzo obciążeni pracą, co niejednokrotnie uniemożliwia im terminowe podejmowanie czynności we wszystkich sprawach. Zwiększył się wpływ spraw w 2021 r., a od wielu miesięcy orzekają oni bez trzech Sędziów i stąd ich obciążenie jest ponadprzeciętne. Podkreślenia nadto wymaga, że korzystają oni obecnie z pomocy tylko jednego asystenta, zaś nie korzystają i nie korzystali nigdy z pomocy referendarza referendarza – z której to pomocy korzystają Sędziowie w innych Wydziałach.

W tych warunkach tylko ogromny wysiłek Sędziów i pozostałych pracowników lustrowanego Wydziału oraz poczucie odpowiedzialności za powierzone zadania sprawił, że dotychczas nie odnotowano tragicznych zdarzeń wynikłych z braku czasu na zajęcie się sprawą. Taki stan rzeczy nie może jednak dalej istnieć, bo uniemożliwia to terminowe rozpoznawanie spraw rodzinnych wpływających do Wydziału, a to może stanowić uzasadniony zarzut naruszenia art. 6 Konwencji o Ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Zalecenia

Mając na uwadze wyniki lustracji należy stosować się w przyszłości do uwag opisanych w sprawozdaniu w części „wnioski” lustracji, a w szczególności

781000

dbać o załatwianie wniosków o zabezpieczenie w terminach o jakich mowa w art. 737 k.p.c.

Należy też niezwłocznie podjąć wszelkie możliwe środki mające na celu ustabilizowanie obsady Wydziału na takim poziomie, by realnie zapewnić możliwość szybkiego wydawania orzeczeń w wszystkich wpływających do Wydziału sprawach, w tym rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie w terminach przewidzianych w art. 737 k.p.c.

Chodzi o zapewnienie takiej obsady sędziowskiej oraz urzędniczej by cel postępowań w sprawach rodzinnych był osiągnięty, tj. m. in. by reakcja Sądu w sprawie każdego dziecka była szybka i odpowiednia, a tym samym by każdy małoletni był bezpieczny, mógł szybko realizować ustawowe prawo do kontaktów i miał na czas odpowiednie środki utrzymania oraz by czynności w każdej sprawie mogły być wykonywane terminowo w takim zakresie, by strony mogły realizować swe „prawo do sądu” i rozpoznania sprawy „w rozsądnym terminie” w rozumieniu art. 6 Konwencji o jakiej mowa wyżej.

Należy nadto jak najszybciej wspomóc pracę Sędziów w Wydziale przez przydzielenie im do pomocy jeszcze jednego asystenta sędziego i referendarza - tak jak od lat korzystają z tej pomocy Sędziowie w innych Wydziałach Sądu Rejonowego w Rzeszowie.

Celem omówienia wyników lustracji proponuję zorganizowanie narady w miesiącu wrześniu, październiku lub listopadzie 2021 r.

Rzeszów 30.07.2021r.

Barbara Chłędowska
Sędzia Wizytator ds. Rodzinnych i Nieletnich
Sądu Okręgowego w Rzeszowie